

W związku z realizacją obowiązków wynikających ze standardu ochrony małoletnich tzw. ustawy Lex Kamilek, pojawiają się istotne wątpliwości dotyczące tego kto i w jakim zakresie zobowiązany jest do stosowania przepisów wskazanych w ustawie. Na kanwie tych wątpliwości Związek Powiatów Polskich wydawał kolejną opinię prawną, odpowiadającą na pojawiające się wątpliwości dotyczące organizacji praktyk szkolnych w urzędach.

Czy ustawa o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym, tzw. ustawa Kamilka, nakłada obowiązek na kierownika urzędu do wprowadzenia standardów ochrony małoletnich i realizacji innych obowiązków z niej wynikających w sytuacji gdy w urzędzie odbywają się praktyki szkolne?

Powiat ma ustawowy obowiązek ustanowienia standardów ochrony małoletnich, gdyż jest organem prowadzącym jednostki systemu oświaty, obowiązek ten został określony wprost w art. 22b ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich, który stanowi: obowiązek wprowadzenia standardów ochrony małoletnich, ma każdy: organ zarządzający jednostką systemu oświaty, o której mowa w art. 2 pkt 1-8 ustawy - Prawo oświatowe oraz inną placówką oświatową, opiekuńczą, wychowawczą, resocjalizacyjną, religijną, artystyczną, medyczną, rekreacyjną, sportową lub związaną z rozwijaniem zainteresowań, do której uczęszczają albo w której przebywają lub mogą przebywać małoletni.

Starostwo powiatowe, które przyjmuje uczniów na praktyki zobowiązane jest do wprowadzenia standardów ochrony małoletnich. Artykuł 22b ust. 2 u.p.z.p.s. wskazuje, że obowiązek wprowadzenia standardów ochrony małoletnich ma każdy organizator działalności oświatowej, opiekuńczej, wychowawczej, resocjalizacyjnej, religijnej, artystycznej, medycznej, rekreacyjnej, sportowej lub związanej z rozwijaniem zainteresowań przez małoletnich. Urząd (starostwo powiatowe) jest organizatorem zajęć – praktyk dla uczniów szkół, w związku z czym aktualizować będą się wobec urzędu obowiązki wskazane w ustawie o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.

Ponadto, zgodnie z art. 21 ust. 1 u.p.z.p.s. przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi na pracodawcy lub innym organizatorze takiej działalności oraz na osobie, z którą ma być nawiązany stosunek pracy lub która ma być dopuszczona do takiej działalności, ciążą obowiązki określone w ust. 2-8 (tegoż artykułu). Działalność urzędników, w zakresie w jakim są oni opiekunami praktyk bądź też zlecają uczniom skierowanym na praktyki wykonanie poszczególnych czynności do starostwa powiatowego, jest niewątpliwie działalnością związaną z edukacją.

Na podstawie art. 21 ust. 2 u.p.z.p.s. pracodawca lub inny organizator zobowiązany jest do uzyskania informacji, czy dane osoby, o której mowa w art. 21 ust. 1 u.p.z.p.s. (osoby, która będzie wykonywała działalność związaną z edukacją – w przypadku praktyk uczniowskich) są zamieszczone w Rejestrze z dostępem ograniczonym lub w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze. Obowiązek ten dotyczy pracodawcy – w tym wypadku starosty.

Zgodnie z art. 21 ust. 3 u.p.z.p.s. osoba, która podejmuje zatrudnienie bądź działalność z dziećmi ma obowiązek przedłożyć pracodawcy lub organizatorowi informację z Krajowego rejestru Karnego, w

zakresie określonego w ustawie katalogu przestępstw skierowanych przeciwko nieletnim.

W niniejszym wypadku, jeżeli praca danego urzędnika mieści się w zakresie art. 21 u.p.z.p.s., to wówczas aktualizują się obowiązki wskazane w art. 21 ust. 2-8 u.p.z.p.s. Wobec powyższego, jeżeli urzędnik wykonuje czynności związane z praktykami uczniów (jest opiekunem, zleca uczniom wykonanie zadań lub uczniowie są pozostawieni pod jego nadzorem) to zobowiązany jest do realizacji obowiązków wskazanych w ustawie o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich. Natomiast, gdy dany urzędnik nie realizuje żadnych zadań z dziećmi/uczniami to wówczas nie podlega obowiązkom wskazanym w treści art. 21 ust. 2 i 3 u.p.z.p.s.

Przepis art. 21 u.p.z.p.s nie zawiera żadnych norm wyłączających obowiązek sprawdzenia, czy dana osoba nie popełniła przestępstw na szkodę osób małoletnich, nie określa także postępowania w sytuacji epizodycznych kontaktów z małoletnimi jak np. w sytuacji praktyk szkolnych organizowanych w starostwie powiatowym. Ustawa nie wyłącza też żadnego zawodu spod obowiązku sprawdzenia, o którym mowa w art. 21 ust. 1 u.p.z.p.s, w tym zawodu urzędnika samorządowego, który nie może być osobą skazaną prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe (zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy o pracownikach samorządowych). Ponadto, ustawa nie zawiera żadnych norm, które będą wyłączały epizodyczne sytuacje kontaktów z dziećmi.

Przyjęcie ucznia na praktykę uczniowską organizowaną w starostwie powiatowym należy uznać jako organizację działalności oświatowej w rozumieniu art. 22b ust. 2 u.p.z.p.s, wobec czego starostwo przyjmując ucznia na praktykę, jest zobligowane do wprowadzenia standardów ochrony małoletnich na podstawie tego przepisu, a także konieczności sprawdzenia pracowników pod kątem art. 21 ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.